КІПЕНЬ С. В.
(Львівська держ. фінансова академія)

КОМУНІКАТИВНА ІНТЕРНЕТ-ДЕВІАЦІЯ

The article highlights the process of communication deviation in cyberspace. The different forms of verbal aggression are analyzed.

***Key words**: flood, flame wars, Internet.*

Мотивація актуальності теми і важливості дослідження. Інтернет, як явище сучасної віртуальної культури, сприяє реалізації трьох основних потреб людини, а саме: спілкування, пізнання та розвага (ігри). В мережі зустрічаємо синхронні або асинхронні повідомлення, які включають: вербальні описи комунікантів та їхні зображення (аватари), розважально-ігрові комплекси (музика, ігри, фільми) та пізнавальні масиви (в основному у вигляді веб-сторінок). Однією з визначальних рис Інтернету є можливість маскування ідентичності комуніканта, що дозволяє йому безкарно порушувати встановлені етичні норми мовленнєвої поведінки, часто-густо "виплескуючи негативну енергію" на інших учасників віртуального спілкування. Проблема комунікативної девіації у кіберпросторі відноситься до найактуальніших у сучасному мовознавстві і тому важливо вивчити типові форми мовного впливу окремих комунікантів на Інтернет-спільноту.

Історія й сучасний стан розробки питання в науковій літературі. Вербальна агресія як форма мовленнєвої поведінки розглядається в роботах вітчизняних [Фролова 2001, Солощук 2000] і зарубіжних [Hinkle 1999, Infante 1986] філологів, які приділяли увагу аналізу мовної ситуації в межах реальної діалогічної взаємодії. І. Шевченко був одним із перших науковців, хто звернув увагу на вербальний конфлікт між комунікантами в межах віртуальної реальності, виділивши наступні аспекти лінгвістичного дослідження вербальної агресії як форми мовної поведінки у віртуальному світі: 1) види мовленнєвої агресії; 2) ступені мовленнєвої агресії; 3) використання негативно забарвлених мовних засобів спілкування; 4) учасники спілкування [Шевченко 2005]. Проте, "*flood"* та *"flame wars"*, як феномени віртуального спілкування не були об'єктами спеціального вивчення.

Мета і завдання. У статті досліджуються мовленнєві особливості "*flood*" і "*flame wars*" та аналізуються типові прийоми їхнього "тактичного ведення". Для досягнення поставленої мети проводилась довільна вибірка фактичного матеріалу на основі *чат-спілкування* (*USA chat now, Chat-zone, Teenage chatrooms, Paltalk, Onchat* та ін.).

Виклад основного матеріалу. Одним із поширених видів Інтернет-спілкування є *чат* (від англ. chat – *балачка*) – це розмови в режимі реального часу, "тут і зараз", своєрідний гібрид усного та письмового мовлення. Найхарактернішою особливістю такої форми спілкування є демократичність у виборі тематики розмови. Існують певні норми мовленнєвого етикету, які отримали в мережі назву "нетикет" (англ. *netiquette* = Inter*net*+*etiquette*). Серед

учасників віртуального спілкування часто з’являються ті, хто зумисне порушує його, використовуючи різні мовні прийоми, такі як “*flood*” (з англ. *flood* – повінь). Слід зазначити, що цей термін україномовна віртуальна спільнота вимовляє, як *“флуд”* (римується з укр. *“блуд”*, утворивши таким чином паронімічний зв'язок між *флуд = блуд*) – порожні балачки, повідомлення в Інтернет-форумах і чатах, що є об’ємними, малозмістовними і не несуть жодного смислового навантаження:

<mikeyuk> have you ever had a dream your falling?

< MrsTeacher > clear throat

<mikeyuk> carry on

<jadey> hot?

<kevin> OMG OMG OMG OMG OMG OMG OMG OMG OMG OMG OMG OMG OMG OMG OMG OMG OMG OMG OMG OMG OMG OMG OMG OMG OMG OMG OMG OMG OMG OMG OMG OMG OMG OMG OMG OMG OMG OMG OMG OMG OMG OMG OMG OMG OMG OMG OMG OMG OMG OMG OMG OMG OMG OMG OMG OMG OMG OMG OMG OMG OMG OMG OMG OMG OMG OMG

З наведенного прикладу видно те, що учасник спілкування під ніком *“kevin”* “залив” абревіатурою *OMG* (Oh My God) значну частину “мовного простору”. Для Інтернет-спільноти він небажаний співрозмовник або *флудер* (*flood+er*) – особа, що розповсюджує багаторазові повторення однакових слів, виразів, речень або графічних зображень. Безперечно, що правила нетикету засуджують флуд, тому що він ускладнює спілкування, взаємини та обмін інформацією.

Існує ще один спосіб “словесних перепалок” у віртуальному просторі, який отримав назву *“флейм”* (з англ. “flame” – полум’я) – груба, неприємна, відповідь, перепалка, що націлена на приниження респондента. Відповідно ті, хто зумисне викликають цей словесний скандал у “віртуалі” називаються “флеймерами” (flame+er). Зазвичай, вони використовують вирази із негативним відтінком: *“BURN IN HELLL!!!”, “This sucks. Go die”.* Як і в реальному спілкування, під час *флейму* прослідковуються різні форми агресії, а саме:

- *сексуальна агресія.* Може мати різні форми прояву: від “невинного словесного флірту” і аж до “віртуального зґвалтування”:

<brrrrr> sexmaker-where frm?

<greenguy> **<----- is 18+/m/israel !!! msg me** !

<PRINCE__> looking for girls

<[BEST] PRINCE> : go and kiss frogs

<IchyBung> ilo m/f?

<IchyBung> how old r you?

Наведений приклад є зразком флірту та знайомства – відбувається пошук потрібної інформації щодо майбутнього партнера: *18+/m/israel!!! msg me!* (*18 +”* – повнолітній, *“male”* – чоловічої статі, *“israel”* – ізраїльтянин, *“message me”* – напиши мені повідомлення).

- *фізична агресія*. Використання слів, для опису певних дій. Згідно нетикету, такі вирази, як *“Koomy hugs all”* або *“Parn waves goodbye”* є проявом

гарного тону. Проте подібні метатекстові конструкції використовують і для експресії вербального лихослів'я:

<*motty*> too sad: i'll **kick** you **out**!

<*Cybernaut*> Wapitti: **Get off** my computer screen!

<*lordmel*> a big **foot up your ass**

<*annonATDT*> **who's fukin'** w/ me?

<*annonATDT*> i;mn armed n ready!

У чат-спілкуванні слово *kicking* має подвійне значення: фізичний удар; "викинути учасника чат-розмови зі сайту".

- *візуальна агресія*. Слід зазначити, що віртуальна комунікація відбувається в основному через текстові повідомлення, проте поширеною практикою є використання графічного потенціалу комп'ютера для створення об'ємних зображень:

<IgalAmir> * **(_)** BBBB--EEEE-EEEEE-FFFFFFF

<IgalAmir> */**oo**\ BB---BB-EE----------FF

<IgalAmir> * \\// BBBBBBB---EEEEE---FFFFF

<IgalAmir> *__oo__ B----B-BBBBBBBB-EEEE-FFF

<IgalAmir> *__BB__BBBBBB –EEEE-FFFFFFFFFF

<IgalAmir> *||||

<IgalAmir> *^^^^

Із наведеного прикладу можемо побачити, що тут використано зображення корови та редуплікованої форми слова "beef" (BBBBBB--EEEEEEE-EEEEEEE-FFFFFFF). Природно, що інформація негативного змісту має тенденцію до швидшого поширення, ніж позитивна. Це пов'язано з підвищеною увагою людей до негативних факторів, оскільки позитивне швидко сприймають за норму і перестають обговорювати. Перебуваючи в емоційному стані, людина втрачає логічність й аргументованість мовлення. У такому разі в її мисленнєвій діяльності починає домінувати права півкуля головного мозку, яка відповідає за емоції, а ліва, що відповідає за логіку, розуміння і породження зв'язного мовлення – пригнічена, ніби вимкнута. Саме тому збуджену людину логікою не переконати, з нею слід спілкуватись спокійно, не сперечаючись, демонстративно погоджуватися, потроху знижуючи рівень її збудженості, заспокоювати, щоб згодом задіяти логіку.

Перехід із обговорення запропонованої теми на особистості учасників переростає у *"flame wars"*. Для ведення *словесних баталій* розроблено тактичні прийоми, які, залежно від мовної поведінки *флеймера*, поділяються на:

а) *The Armada* (армада). Пропонована тема для обговорення розділяє учасників на дві групи, що починають між собою масовані атаки, які складаються переважно із коментарів. У цьому випадку спрацьовує закон зниження *рівня* інтелекту аудиторії зі збільшенням *її чисельності*: що більше людей слухає промовця, то нижчим є середній рівень інтелекту аудиторії. Тобто в цьому законі знаходить своє втілення "ефект натовпу", який полягає в тому, що в натовпі людина гірше мислить логічно; домінує права півкуля головного мозку, яка "відповідає" за емоції. Тому в натовпі посилюються емоційні реакції й послаблюється інтелектуальна діяльність, знижується

критичність сприйняття, людина стає довірливішою і легше піддається впливам оточення;

b) *The Inane flame* (порожня, безмістовна розмова):

<brown_eyed_girl>: Abortion should be restricted because its usage has changed. It was designed to be used as a last resort method to protect the mother against situations when giving birth would put her life in danger. Now, it is being used as a casual form of contraceptive.

<Cardiff_Chick>: **Furry**.

<brown_eyed_girl>: Can't you discuss my ideas instead of just resorting to lowbrow, immature attacks? I'm so much more intelligent than you.

<Cardiff_Chick>: **Furry**.

<brown_eyed_girl>: Why don't you put some originality into your attacks instead of just calling me a furry over and over again?

<Cardiff_Chick>: **Furry**.

<brown_eyed_girl>: If you don't stop, I will ask the moderators to intervene. I'm tired of being in communities where people can't discuss ideas rationally and logically, but must resort to these witless attacks to make themselves feel better.

<Cardiff_Chick>: **Furry**.

Як бачимо з прикладу, учасник під ніком *<Cardiff_Chick>* відповідає на усі питання та репліки свого опонента словом **Furry**, розмова триватиме допоки така відповідь не викличе роздратування у *<brown_eyed_girl>*. Відомо, що особи, які перебувають в однаковому емоційному стані, прагнуть об'єднатися в групу і спілкуватися один з одним. Збуджені люди створюють групи і навіть натовпи; люди в поганому настрої шукають таких самих друзів; веселій людині хочеться спілкуватися з веселими партнерами;

c) *OT War* (**O**ff **T**opic **W**ar – розмова не по темі):

<XxFallenAngelxX>: Anyone know where I can buy a cheap graphics card?

<ToxicVampire>: **Google** is your friend. *sigh*

<XxFallenAngelxX>: God, I had such a lousy day at work today.

<ToxicVampire>: **www.livejournal.com**

<XxFallenAngelxX>: *yawn* Slow forum is slow

<ToxicVampire>: **Go back to 4chan**, we don't want your sort here.

З уривка розмови видно, що на усі репліки використовуєтся пропозиція перейти на інші мережеві ресурси: *Google*, *www.livejournal.com*, *Go back to 4chan*;

d) *The Philosopher Attack* (атака філософа). Тактика такої "перепалки" перенасичена цитуванням думок філософів та відомих людей, що є недоречні до теми, яка обговорюється:

<AdamDV> Uhh, why?

<AdamDV> O wait.

<HuNt3r> ***Not everything that is more difficult is more meritorious***

<jeev> no no no

<AdamDV> :/

<jeev> *!* at * dot videotron.ca

<HuNt3r> ***Man needs difficulties; they are necessary for health*** (Carl Jung)

<jeev> !!!

<AdamDV> Never a good sign when you join and the first lign is an op up :/

<rob0> just bad timing on your part

Безсумнівно, що більше людина виділяється в оточенні, то більше про неї лихословлять і критикують її вчинки. Таку дію пояснюють психологічно: все, що привертає увагу, стає предметом обговорення; концентруються ж переважно на недоліках людей, що певним чином виділилися, з метою опустити їх до свого рівня;

e) *NO U* (заперечення на усі можливі репліки):

<*MrBigfoot*> U genius sir

<*Oliviablondebbe*> **NO U**

<*MrBigfoot*> No, go die

<*Oliviablondebbe*> **NO U** ;-)

<*MrBigfoot*> Well done. U just repeated wat I sed ur clever???

<*Oliviablondebbe*> **NO U**

<*MrBigfoot*> Dat dunno rel8 wat I jt sed AT ALL. Jesus ur retarted!!!!

<*Oliviablondebbe*> **NO U**

Подібний стилістичний прийом знаходимо і в українській народній казці про "Колосок", де мишенята відповідали на усі запитання півника єдиною фразою: "Не ми";

f) *Confirm/deny* – провокативні запитання із варінтами відповіді: *"You are anonymous* – **confirm/deny**", *"Sexy Dan, you have teh ghey:* **Confirm/Deny**", *"Your puerile attempts at insult prove conclusively that wit was destroyed once and for all by the invention of the internet*. **Confirm/Deny**".

Висновки. Отже, мотивація комунікативної Інтернет-девіації у формі *флуду* та *флейму*, на нашу думку, є наступна: вони використовуються заради *експерименту*, де завдяки анонімності адресанта, випробовуються "межі терпіння" віртуальної спільноти; *прихований пошук уваги* серед інших учасників спілкування; спроба *вербального домінування* під час дискусії; *виплескування гніву/ворожості* он-лайновій групі; потреба комуніканта переконатися у спроможності зробити *зухвалий виклик* великій групі людей; *викрадення часу* у співрозмовників: основне правило – потратити якнайменше своїх зусиль на те, щоб спровокувати інших до марнування великої кількості часу на "словесну баталію"; *перевірка роботи системи*: переконатися, як швидко відреагують модератори (ті, хто контролює процес розмови) на очевидне порушення етикету спілкування; *подолання комплексу неповноцінності* (самоутвердження свого *Я*) через отримання досвіду управління певним віртуальним середовищем; отримання задоволення від вербального нападу (*садизм*).

Література

Солощук Л. В. Конфликтно-направленный парентальный диалог как тип дискурса / Л. В. Солощук // Вестник Харьк. ун-та. – 2000. – № 500. – С. 115 – 122. *Фролова И. Е.* Конфликтное речевое взаимодействие / И. Е. Фролова // Вестник Харьк. ун-та. – 2001. – № 537. – С. 23 – 29. *Шевченко І. С.* Конфліктна

мовленнєва поведінка в англомовному кіберпросторі / І. С. Шевченко, І. О. Гончаренко // Вісн. Житомир. держ. ун-ту ім. І. Франка. – 2005. – N 23. – С. 24 – 28. *Hinkle L. L.* Nonverbal immediacy communication behaviors and liking in marital relationships / L. L. Hinkle // Communication Research Reports. – № 16. – 1999. – P. 81 – 90. *Infante, D.A.* Verbal aggressiveness: An interpersonal model and measure / D.A. Infante, C. J Wigley // Communication Monographs. – № 52. – 1986. – P. 61 – 69.

КЛИМЕНКО О.Л.
(Запорізький нац. ун-т)

АНТОНОМАСТИЧНІ НОВОУТВОРЕННЯ В СУЧАСНІЙ АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ

The research focuses on sources, ways and means of modern English language enrichment with antonomastic innovations and the factors of their adaptation in the language system. The article reveals semantic and functional peculiarities of new words based on symbolic proper names. The semantic classification and functioning spheres of English neologisms with symbolic proper names are described.

Key words: *antonomasia, innovation, proper name, symbol, symbolic meaning, semantic classification, functioning spheres.*

Дослідники мовних інновацій останніх років не випадково приділяють увагу антономастичним новоутворенням, які включають в себе імена та прізвища, що вживаються узагальнено, символічно. Потенційно перехід у загальні назви властивий всім іменам із широкою популярністю. Популярним стає спочатку носій імені через свою унікальність (певну рису, особливість, вчинок тощо). І тоді, коли таке широковідоме ім’я переживає епоху свого носія, воно стає символом [Олійник 2001, с.4]**.**

Хоча специфіка онімів вже значною мірою усвідомлена, актуальним залишається вивчення семантики новотворів, які включають в себе символічні власні імена, та дослідження особливостей їх функціонування в сучасній англійській мові. Метою даної статті є виявлення специфіки семантики антономастичних інновацій та визначення їх комунікативно-функціональних характеристик. Для досягнення поставленої мети ми маємо виконати наступні завдання: виявити джерела походження, встановити мовні та позамовні чинники, що зумовлюють виникнення антономастичних новоутворень, проаналізувати особливості їх функціонування в сучасній англійській мові (зокрема в британському та американському варіантах). Об’єктом дослідження стали новоутворення сучасної англійської мови, що виникли в розмовному мовленні на базі символічних власних імен. Предметом дослідження – їх семантичні та функціональні аспекти.

За джерелом походження антономастичні інновації ми поділяємо на дві групи: